

PRACOVNÍ PRÁVO

ČASOPIS PRO VÝKLAD PRACOVNÍCH A SOCIÁLNĚ
POJIŠŤOVACÍCH ZÁKONŮ.

JAROMÍR HLAVÁČEK:

Přehled judikatury pracovního práva za r. 1935.

(Dokončení.)

C. Ochrana zaměstnanců.

a) Pracovní doba.

I. Pracovní týden.

1. Rozsah.

87. Na smluvní zaměstnance podniků, závodů a ústavů provozovaných státem, veřejnými nebo soukromými svazky atd., uvedených v § 1, odst. 2. zákona č. 91/1918 Sb. z. a n., vztahují se předpisy tohoto zákona, aniž se vyžaduje, aby tyto podniky, závody a ústavy podléhaly živnostenskému řádu nebo byly po živnostensku provozovány (2060).

88. Ústav pro choromyslné není úřadem, jež má na mysli výnos min. soc. péče č. j. 4.751/III-19, nýbrž jest, byť i nesamostatným, zemským ústavem (2060).

89. Na zaměstnance (prodavače) v prodejně tabáku ve velkém i v malém vztahují se předpisy zákona o osmihodinné pracovní době, nikoli předpisy nařízení bývalého rakouského min. financí ze dne 10. června 1911, čís. 44.236 (2046).

2. Jak se počítá pracovní doba.

90. Do 8hodímové doby pracovní jest započítati také dobu t. zv. pohotovosti (987).

91. Práce pomocné ve smyslu § 7, odst. 1. zák. č. 91/1918 nemohou býti započítávány do rámce pravidelné doby pracovní (987).

3. Pracovní přestávky.

92. Pevnou přestávkou ve smyslu § 3 zák. č. 91/1918 jest přestávka, která jest co do doby trvání pevně stanovena. Nevyžaduje se však, aby nastala každý den ve stejnou hodinu; stačí, je-li v hranicích obvyklé a zvyklosti určované doby denní (987).

4. Týdenní přestávka.

93. Keď zamestnanec nemal celú týždennú prestávku 32 hodín, náležajúcu mu podľa § 4 zák. č. 91/1918 Sb. z. a n., musí mu byť práca konaná v týchto — po zákone nezbytných — voľných obdobiach zaplatená, nech ju už konal z akéhokoľvek dôvodu, a bez zreteľa na to, či svoj nezbytný pracovný odpočinok žiadal alebo nie (1022).

5. Práce přes čas.

94. Vedúci zamestnanec nemôže požadovať po zrušení služebného pomeru zvláštnu odmenu za svoje nekontrolované práce, konané prez čas, o ktorých zamestnávateľ po dobu roky trvajúceho služebného pomeru nevedel a o ktorých zamestnávateľa ani neuvedomil z dôvodu, že ich konanie, pokiaľ bol v službe, pokladal za svoju povinnosť (2082).

a) zakázaná práce přes čas

95. Nebyla-li povolena práce přes čas, jest úmluva o nedovolené práci přes čas nicotná a nezávazná (2062).

96. Nebyly-li práce přes čas úřadem povoleny, byla o takových zakázaných pracích každá úmluva neplatná a nicotná, tudíž i dohoda o jejich paušalování. V takovém případě může však zaměstnanec domáhati se náhrady za konané práce přes čas z důvodu obohacení zaměstnavatele a vlastního poškození, dokáže-li, že vykonal pro zaměstnavatele práce mimo pracovní hodiny přes čas a že se mu za ně nedostalo náležité odměny (1024).

97. Zaměstnavatelovo obohacení při nedovolené práci přes čas (2061).

b) vzdání se odměny za práci přes čas

98. Za trvání pracovního poměru nelze se vzdáti nároku na odměnu za práci přes čas (1024).

99. Po skončení služebního poměru může se zaměstnanec platně vzdáti odměny za práci přes čas (2136).

II. Zavírací hodiny.

100. Městský notářský úřad (v Užhorodě) není oprávněn uzavírací hodiny obchodní upravovatí vyhláškou vydanou podle ustanovení čl. 3 zákona č. 125/1927 Sb. z. a n. (1061).

b) Práce dětí.

101. Používání dětí ke všem pomocným službám při honbě na zvěř je zakázáno vůbec (§ 7 zák. čís. 420/19 Sb. z. a n.) — Kdo překročil zákaz o používání dětí při honbě na zvěř podle § 7 zák. čís. 420/19 Sb. z. a n., ručí jim i podle § 1313, druhá věta obč. zák., za škodu, již při honbě utrpěly (2142).

D. Organisační právo pracovní.

a) Závodní výbory.

I. Organisaace závodního zastoupení.

1. Závodní výbor.

a) zánik závodního výboru

102. Jestliže byl v závodě zrušen závodní výbor podle § 25, písm. a) pro pokles počtu zaměstnanců, ale nato — přes to, že počet zaměstnanců zůstal nezměněn — byl zvolen závodní výbor nový a zaměstnavatel nepodal proti volbě námitek, nemůže se sice proti existenci závodního výboru bránit poukazem na to, že v době volby nebyly zde podmínky pro zřízení záv. výboru, avšak zůstává mu právo domáhati se výroku o zrušení platně zvoleného záv. výboru podle § 25, písm. a) (2065).

103. Lhůta 3 měsíců v § 25, písm. a) zák. o závodních výborech nepočítá se od poslední volby závodního výboru, nýbrž předpokladem zrušení závodního výboru pro pokles počtu zaměstnanců je pouze, že v období 3 měsíců klesl počet zaměstnanců v závodě pod 30 (2065).

104. Zastavením činnosti v závodě rozumí se v § 25, lit. b), zastavení činnosti výrobní, t. j. výroby toho zboží, pro kterou jest závod určen. K zániku záv. výboru se nevyžaduje, aby byla zastavena vůbec jakákoli činnost, t. j. činnost nevýrobní (1073).

105. K zániku závodního výboru podle § 25, písm. b), zák. o záv. výborech stačí, že závod na dobu delší jednoho měsíce zastavil výrobu, třeba v určitých svých funkcích vedlejších je závod ještě dále v činnosti (1074).

b) členové závodního výboru

ochrana

106. Vysazení člena (náhradníka) závodního výboru na dobu neurčitou bez nároku na mzdu rovná se s hlediska § 22 zák. o záv. výb. propuštění z práce a jest proto bez souhlasu rozhodčí komise nepřípustné (1068).

107. Z toho, že členové závodního výboru podepsali seznam vypověděných zaměstnanců, obsahující jejich jména, nemůže býti dovozováno, že s vypovědí souhlasili (2085).

108. Zaměstnavatel není povinen vyžádati si souhlasu k propuštění člena závodního výboru, jde-li o propuštění z důvodu § 82 živ. řádu. Člen závodního výboru může se však bránit stížností k rozhodčí komisi, která je pak povinna předem vyřešiti si prejudiciálně otázku, zda důvod k propuštění podle § 82 živn. řádu byl dán či nikoli (1115).

109. Je neoprávněným zanecháním práce, nedostavili se člen závodního výboru z práce vysazený do práce po uplynutí doby, na kterou byl z práce vysazen (1071).

c) jednací řád

110. Řádné svolání schůze závodního výboru je předpokladem platnosti jeho usnesení (2084).

II. Volby závodních výborů.

1. Volební právo.

111. Prerušeni 12měsíční doby zaměstnání v závodě propuštěním jako předpoklad volitelnosti do závodního výboru (1066).

2. Přípravné řízení volební.

Kandidátní listiny

a) obsah

112. Do předepsaného počtu podpisů na kan-

didátní listině lze včítati podpisy kandidátů příslušné listiny (1114).

b) zástupce návrhu

113. Zástupce kandidátní listiny je prostředníkem mezi těmi, kdož listinu podávají, a volebním výborem a je omezen jedině na úkoly přiřazené mu výslovně volebním řádem (1194).

114. Zástupce kandidátní listiny nemůže sám z vlastní iniciativy bez podnětu z volebního výboru činiti o podané kandidátní listině nějaké dispoziční, zejména nemůže vůbec kandidátní listinu sám svým projevem odvolati, což se může státi jedině podáním podepsaným všemi navrhovateli (1194).

c) řízení o kandidátních listinách

115. Odvolání jednotlivého podpisu voličů na kandidátní listině jest možné až do okamžiku, kdy byla kandidátní listina připuštěna k volbě a do tohoto okamžiku může jíti o formální vadu, kterou lze opravdu odstraniti (1114).

116. Podaná kandidátní listina může býti vydána zmocněnci návrhu jedině z iniciativy volebního výboru za tím účelem, aby v listině byly provedeny formální vady (ve sm. § 10 vol. řádu) (1194).

117. Mezi formální vady, pro něž může býti kandidátní listina vrácena k opravě, náleží také nedostatečný počet podpisů, vzniklý dodatečným odvoláním některého podpisu (1114).

118. Volební výbor při vrácení kandidátní listiny k opravě pro formální vadu musí nejen uvésti vadu, ale také určiti lhůtu 24 hodin k provedení opravy (1114).

119. Připuštěná kandidátní listina, která nebyla dosud vyložena, může býti odvolána jen podáním podepsaným všemi navrhovateli (1114).

3. Skrutinium.

Poměrné zastoupení menšiny

120. Jestliže při volbě společného závodního výboru nezvolí se ani jeden člen ze skupiny menšiny, nelze závadu odstraniti tím, že se přidělí volebním skupinám o jeden mandát méně, nýbrž je nutné provésti novou volbu celého závodního výboru (1065).

4. Opravné řízení.

121. Povinnost oznámiti podání námitek proti volbě závodního výboru předsedovi volebního výboru (§ 25, odst. 2. vl. nař. č. 2/1922) jest uloženo rozhodčí komisi, nikoli stěžovateli. Pro případ nesplnění této povinnosti není žádné sankce a námítka, jinak včas u rozhodčí komise podané, nelze zamítnouti jako opožděné proto, že jejich podání nebylo včas oznámeno předsedovi volebního výboru (1067).

III. Působnost.

1. Propouštění zaměstnanců.

a) propuštění jednotlivé

122. Ochrana podle § 22 zákona o závodních výborech nevylučuje členy (náhradníky) závodního výboru jakožto zaměstnance z ochrany, kterou zaměstnancům jako takovým poskytuje ustanovení § 3, písm. g), jsou-li zákonné předpoklady této ochrany splněny (1063).

b) propuštění hromadné

123. Propuštěním hromadným podle § 3, písm. g) zákona o závodních výborech jest rozuměti takové propuštění, při němž počet všech dělníků z práce propuštěných je sám o sobě (absolutně) značný, nebo jeví se značným v poměru k úhrnné číslu dělníků v závodě zaměstnaných (1062).

124. Při posuzování otázky, jde-li o propuštění hromadné, nutno bráti v počet i ony zaměstnance, proti jejichž propuštění závodní výbor nevznesl odpor (1062).

2. Nahlížení do platových listin.

125. Předpokladem práva závodního výboru podle § 3, písm. b) zák. č. 330/1921 jest, aby záv. výbor potřeboval znalosti dat obsažených v mzdových a platových listinách k předsevzetí nějakého potřebného úkonu, lečícího v rámci úkolů závodního výboru (1002).

126. V příčině práva záv. výboru k nahlížení do mzdových a platových listin nelze činiti rozdílu mezi jednotlivými zaměstnanci banky (také ředitel banky se služební smlouvou je zaměstnancem, také i, stane-li se členem představenstva); toto právo není závislým na souhlasu zaměstnanců, do jejichž platových listin má být nahlédnuto (1002).

127. Závodnímu výboru nelze odpírati právo nahlížeti do platových listin proto, že data platových listin nepostačují úplně k účelu sledovanému závodním výborem a je-li k tomu třeba ještě dat jiných (1002).

3. Správa dobročinných zařízení.

128. »Záloze pro účely pensijní« nelze upřiti povahu »zařízení určeného pro podporu zaměstnanců« podle čl. L bankovního zákona č. 54/1932 Sb. z. a n. Zastupovati zaměstnance ve správě takového »zařízení« není závodní výbor povolán již ipsa lege; je k tomu povolán onen orgán, který organizačním řádem v čl. L, odst. 2. bank. zák. předepsaným bude k tomu určen. Závodní výbor je však zástupcem zaměstnanců, s nímž v dohodě má být sdělán zmíněný organizační řád, jakož i řád o odděleném účtování a ukládání majetkových hodnot »zařízení« (1002).

4. Účetní závěrka podniku.

129. Závodní výbor nemůže žádati, aby mu byl předložen opis účetní závěrky sestavené zvlášť pro závod, na nějž se vztahuje působnost dotčeného závodního výboru, nýbrž aby mu byla předložena účetní závěrka podniku (1193).

130. Podnikem jest v § 5 zák. o záv. výbo-rech míněn hospodářský celek, který sice může sestávat pouze z jediného závodu po rozumu § 1, ale může také zaujímati více takových závodů spjatých předmětem podnikání a osobou podnikatele ve vyšší hospodářský celek (1193).

IV. Rozhodčí komise.

1. Příslušnost rozhodčí komise.

131. Rozhodčí komise ani podle § 3, písm. g) ani podle § 22 není příslušnou rozhodovati o tom, jaké soukromoprávní účinky má podání stížnosti záv. výboru k rozhodčí komisi na pracovní poměr zaměstnance do té doby, než o stížnosti rozhodne rozhodčí komise (2064).

132. Stalo-li se propuštění člena závodního výboru nebo zaměstnance aspoň 3 roky v závodě pracujícího z práce z důvodu § 82 živn. řádu, nemůže rozhodčí komise odmítnouti stížnost závodního výboru pro nepřislušnost, ale je povinna prejudiciálně zjistiti, je-li důvod k propuštění podle § 82 ž. ř. dán a v kladném případě stížnost zamítnouti (1195).

a) odpor proti propuštění zaměstnance

133. Byl-li u rozhodčí komise podle zák. o záv. výbo-rech uplatněn nárok na ochranu podle § 3,

lit. g), zák. o záv. výbo-rech, je ve sporu o tom, existoval-li nárok, otázka, zda nastal případ poslední odstavce cit. předpisu, ochranu onu vylučující, otázkou merita a nikoli příslušnosti rozhodčí komise (2139).

b) propuštění člena závodního výboru

134. Rozhodčí komise není příslušná rozhodovati o tom, jaký vliv má výpověď daná zaměstnavatelem členu záv. výboru bez předchozího souhlasu rozh. komise na trvání soukromoprávního poměru pracovního mezi zaměstnavatelem a zaměstnaným členem závodního výboru (2085).

135. Rozhodčí komise není příslušna k výroku, že zaměstnavatel není povinen přijmouti propuštěného dělníka — náhradníka záv. výboru — zpět do práce (1071).

136. Rozhodčí komise není příslušna k výroku o tom, že výpověď daná členům záv. výboru je neplatná (1069).

137. Je-li spor o to, zda závodní výbor v době výpovědi dané jeho členům existoval, nemůže rozh. komise stížnost záv. výboru odmítnouti z důvodu, že záv. výbor své existence pozbyl (1069).

138. Rozhodčí komise, rozhodující o stížnosti závodního výboru proti propuštění člena závodního výboru z práce, není oprávněna zasahovati do soukromoprávního poměru pracovního a výrok její musí se omeziti na zjištění, že propuštění bez souhlasu rozhodčí komise přiči se zákonu (1070).

139. Rozhodčí komise je příslušnou rozhodovati o sporech mezi závodním výborem a podnikatelem o to, zda podnikatel byl oprávněn člena záv. výboru propustiti z práce pro důležitý důvod podle § 82 živn. řádu bez souhlasu rozhodčí komise. Je-li na sporu otázka, zda důležitý důvod podle § 82 živn. řádu, pro který byl člen záv. výboru z práce propuštěn, také ve skutečnosti existoval, a není-li o ní pro strany soudem judikátně rozhodnuto, je povinností rozhodčí komise, aby o otázce té rozhodla pro účel svého kompetentního rozhodnutí způsobem prejudiciálním (2047).

140. Brání-li se člen závodního výboru stížnosti k rozhodčí komisi proti propuštění odůvodněnému § 82 živn. řádu, jest rozhodčí komise povinna předem vyřešiti si prejudiciálně otázku, zda důvod k propuštění podle § 82 živn. řádu byl dán či nikoli (1115).

2. Řízení u rozhodčí komise.

141. Rozhodčí komise, rozhodující prejudiciálně otázku, zda zaměstnavatel byl oprávněn propustiti členy závodního výboru podle § 82 ž. ř. (§ 120 ž. z.), jest povinna rozhodnutí odůvodniti; nedostatečné odůvodnění zakládá podstatnou vadu řízení (2064).

V. Nejvyšší správní soud.

1. Příslušnost.

142. Rozhodnutí rozhodčí komise podle § 3, písm. g) [bb), cc)] jest rozhodnutím správního úřadu o nárocích soukromoprávních, které nss není povolán věcně přezkoumávati; podléháji však přezkoumání nss-u, pokud jde o otázku příslušnosti rozhodčí komise (1063, 1064).

143. Usnesení, jímž rozhodčí komise vyslovuje souhlas s propuštěním člena závodního výboru z práce, není před nss-em nařikatelné (1072).

2. Legitimace k stížnosti.

144. Proti nálezu rozhodčí komise o stížnosti závodního výboru nemohou ti členové, jichž ochrana byla porušena, stěžovati si k nejv. spr. soudu, jestliže nebyli zúčastněni jako strany v

řízení správním a rozhodčí komise nerozhodovala o stížnosti jimi vznesené (2047).

145. Propuštěný člen záv. výboru není legitimován ke stížnosti na nss do rozhodnutí rozhodčí komise, kterým tato odepřela záv. výboru zásadně právo podávat námítky proti propuštění onoho člena záv. výboru, provedenému se souhlasem rozhodčí komise (1072).

3. Stížnost.

146. Ve stížnosti proti nálezu rozhodčí komise k nejvyššímu správnímu soudu nelze uplatňovat námítky rázu procesního, jestliže — ačkoliv mohly býti uplatněny — před rozhodčí komisí vzneseny nebyly (1075).

147. O žádosti o odkladný účinek stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu proti nálezu rozhodčí komise podle zák. o závodních výborech jest rozhodnuto podle § 17 zák. o spr. soudu, nikoli podle § 524 civ. řádu soudního (1003).

148. O přiznání odkladného účinku stížnosti na nejv. správní soud má rozhodnouti rozhodčí komise v senátu složeném podle § 26 zák. o záv. výborech, nikoli pouze předseda tohoto senátu (1003).

VI. Železniční důvěrnické výbory.

149. Ustanovením § 2 zák. č. 330/1921 Sb. z. a n. došla zákonného uznání instituce důvěrnických výborů v obore státní správy železniční, které byly ustanovené před tímto zákonem výnosom ministerstva železnic č. 1060/1920 Pres. Úvedeným zákonem nadobudol cit. výnos povahu predpisu všeobecne závazného v služebných pomeroch železničních zamestnancov (1025).

150. Výpoveď, daná železničnému zamestnancovi bez zachovania postupu, predpísaného v § 3, č. 5 a § 17 výnosu ministerstva železnic č. 1060-1920 Pres., je bezúčinná (1025).

b) Závodní a revírní rady.

151. Rozhodnouti autoritativně spor, zda určitá provozovna tvoří součást horního závodu ve smyslu § 131 o. h. z., na kterou se vztahují předpisy § 1 zák. č. 144/1920 o závodních a revírních radách při hornictví, či má-li povahu samostatného závodu živnostenského, na který se vztahuje zákon č. 330/1921 o závodních výborech, přísluší báňskému hejtmanství v dohodě s úřadem zemským (1116).

152. Souhlasu revírní rady podle § 19, bodu 3, věty druhé zák. č. 144/1920 Sb. je třeba při vydání neb změně pracovního řádu pro jednotlivý závod jedině tehdy, byl-li vydán v příslušném revíru pro všechny závody jednotný pracovní řád (1117).

E. Trh práce a nezaměstnanost.

I. Ochrana domácího trhu práce.

153. Nárok na osvědčení podle § 2, odst. 2., zák. č. 39/1928 Sb. o ochraně domácího trhu práce mají i osoby, jež, zdržující se nepřetržitě na území Československé republiky, byly před 1. květnem 1923 československými státními občany, avšak tohoto občanství po zmíněném dni pozbyly (1118).

154. Pro posouzení otázky, zda jde o zaměstnání ve smyslu zákona o ochraně domácího trhu práce, jest rozhodným jedině, zda zaměstnanec má pro třetí osobu (svého zaměstnavatele) konati práce nebo služby, které převážně vyčerpávají jeho výdělečnou činnost, počítajíc v to i bezplatnou činnost přípravnou. Jest nerozhodným,

zda jde o osoby, na které se vztahují předpisy čeledního řádu (1001).

155. Zaměstnáním podle § 3 zák. č. 39/1928 Sb. jest rozuměti všechny výkony, které převážně vyčerpávají výdělečnou činnost zaměstnancovu, počítajíc v to i bezplatnou činnost přípravnou, i když nejde o služby nebo práce konané na základě poměru služebního (1119).

156. Výdělečnou jest činnost, která je vykonávána za účelem ukojení nezbytných potřeb životních (1119).

157. Strana má za splnění zákonných podmínek právní nárok na udělení povolení zaměstnávat cizince (1120).

158. Nedostatek svolení k zaměstnání cizince jest příhodou postihnúvší zaměstnavatele; zaměstnavatel nebyl oprávněn propustiti zaměstnance z toho důvodu, že nebylo uděleno povolení správního úřadu (1027).

II. Podporování nezaměstnaných.

159. Ani znění, ani smysl § 13, odst. 3., zák. č. 267/1921 Sb. z. a n. neposkytují opory pro výklad, že přestoupení nebo nedbání zákona jest správním přestupkem i tehdy, když vykazuje všechny skutkové znaky činu soudně trestného (1004).

III. Ochrana nezaměstnaných dlužníků.

160. U osob, menovaných v § 4 zák. č. 34/1934 Sb. z. a n., nestačí preukázat, že sú bez zamestnania, ale rozhodná je aj okolnosť, aké majú príjmy (1152).

161. Kdo již déle než tři léta před účinností zákona čís. 34/34 Sb. z. a n. neprovozuje živnost, anebo kdo složil koncesí ve prospěch jiného, nemůže se dovolávat zákona čís. 34/34 Sb. z. a n. (1153).

162. Výhod zákona čís. 34/1934 Sb. z. a n. nie je účastný nezamestnaný, ktorý na seba previedol pozemky v dražbu dané len preto, aby oddialil uspokojenie pohľadávky vymáhajúceho ritel'a (1150).

163. Dočasná opatření v exekučním a konkursním řízení proti nezaměstnaným. Samostatnou výdělkovou činností podle § 4, odst. 2., zák. č. 34/1934 Sb. z. a n. není pouhá kapitálová účast společníka obchodního podniku anebo jeho účast hmotnými prostředky (2093).

164. § 1 zákona zo dňa 22. februára 1934, čís. 34 Sb. z. a n., o dočasných opatreniach v exekučnom a konkurznom pokračovaní proti nezamestnaným platí i pre útraty sporu a exekúcie ako príslušenstvo vymáhanej pohľadávky, či už vznikly pred 28. februárom 1934, alebo po ňom, ak platí pre hlavnú pohľadávku samu (1149).

165. »Pojistnými prémiei« podle § 2 (1) b) zákona čís. 34/34 Sb. z. a n. rozumějí se jen dávky vybírané a placené podle pojišťovací smlouvy, nikoli však pojistné ukládané a placené podle zákonů o sociálním pojištění. (1151, Váž. obě. 14252).

166. Podle § 4 (2) zákona se nevyžaduje, aby osoba, která provozovala samostatnu výdělečnu činnost, se jí vzdala způsobem a s účinkem vzdání se živnosti podle § 144 živn. ř. Stačí, oznámili povinný příslušnému úřadu, že se vzdal jen dočasně provozované výroby, stalo-li se tak pro všeobecné hospodářské poměry. Nezáleží ani na tom, že se toto vzdání stalo až za exekučního řízení (Váž. obě. 14092).

167. Předpokladem § 4, odst. 2., zákona čís. 34/34 Sb. z. a n. není, aby osoba, jež se musila vzdati živnosti pro hospodářské poměry, splnila formální předpisy živnostenského řádu pro oprávně-

nění k provozu živnosti, nýbrž stačí, že byla samostatně výdělečně činnou (Váž. obč. 14252).

168. Použití výhody zákona podle § 4, odst. 2., zák. čís. 34/34 Sb. z. a n. vztahuje se i na ty, kdož provozovali živnost jako veřejní společníci firmy (veřejné obchodní společnosti) (Váž. obč. 14552).

F. Pracovní soudy.

I. Organizace pracovních soudů.

169. Ve věcech výkonu soudní pravomoci jest oddělení okresního soudu pro spory pracovní samostatným soudem v poměru k ostatním soudním oddělením (2109).

II. Příslušnost.

1. Všeobecná norma.

a) spory z pracovního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou:

170. Podmínkou příslušnosti pracovního soudu sice jest, aby sporný nárok nebo závazek vyvěral pouze a jediné z poměru pracovního, služebního nebo učebního, a aby tudíž vzešel za jeho trvání, nevyžaduje se však, aby poměr ten v době zahájení rozepře ještě trval (2108).

171. Služební poměr trvale ustanovených obecních zřízenců (zákon ze dne 17. prosince 1919, č. 16/1920 Sb. z. a n.) je povahy soukromoprávní a náleží tudíž spory z něho před pracovní soudy (1028, 1121).

aa) p. s. je příslušným pro spory o provisi

172. K příslušnosti pracovních soudů patří nárok zástupce na provisi jen za předpokladu, že nárok ten vyvěrá z poměru služebního a že tedy zástupce je zaměstnancem firmy (1122).

173. Do příslušnosti pracovních soudů spadá nárok na provisi jen tehdy, jestliže nárok ten vyvěrá z poměru pracovního (2090).

o náhradu škody

174. K příslušnosti pracovních soudů náleží spor o náhradu škody vzniklé tím, že zaměstnavatel nevydal zaměstnanci při skončení služebního poměru peřiny, jež si zaměstnanec přinesl do domu zaměstnavatelova, kde bydlel za služebního poměru (1077).

bb) p. s. není příslušným

175. Pracovnímu soudu nepřisluší rozhodovati o nároku odvozovaném ze smlouvy, kterou byly mezi stranami upraveny nároky vzešlé z pracovního poměru a která je narovnáním ve smyslu § 1380 ob. zák. obč. (2088).

b) mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem

176. Předpokladem příslušnosti pracovního soudu je pracovní poměr mezi spornými stranami (2091).

177. Žaloba, kterou se domáhá zaměstnanec náhrady škody proti jednomu ze společníků společnosti s ručením omezeným za úraz způsobený žalobci v provozu podniku nedbalostí onoho žalovaného společníka, ustanoveného za prokuristu a pověřeného dozorem na chod závodu v dílnách — patří před soud pracovní (1124).

178. Před pracovní soud nepatří spor o odměnu majitele auta proti jinému autodopravci, který žalobci pouze zadal část dovážky svěřené žalovanému podnikatelem stavby (1123).

2. Výjimky z příslušnosti.

a) zaměstnanci hornických podniků

179. Spory z pracovního poměru zaměstnanců hornických podniků nenáleží před pracovní sou-

dy jen, jde-li o spory, k jejichž rozhodování jsou příslušné orgány zřízené podle zákonů č. 144/1920 o závodních a revírních radách a č. 170/1924 o hornických soudech rozhodcích (1191).

180. Pro spor o náhradu škody, požadovanou horníkem proto, že žalovaný podnikatel ho nepřihlásil k pensijnímu pojištění, je příslušným pracovní soud (1191).

b) domovníci

181. Pracovní soud není příslušný rozhodovati výpovědní spory mezi vlastníkem domu a domovníkem vzniklé tím, že proti výpovědi byly včas vneseny námitky (1078).

c) exekuční soud

182. Pro žalobu, kterou žalobce — zaměstnanec — uplatňuje, že vnučený správce, který vypověděl jeho služební poměr, v době zrušení tohoto poměru nezaplátil vše, nač žalobce jako osoba zaměstnaná při podniku podrobeném vnučené správě prý měl nárok, není dána příslušnost pracovního soudu, nýbrž jest výlučně příslušným exekuční soud podle § 17 ex. ř. (2089).

d) konkursní soud

183. K projednání a rozhodnutí sporu o uznání pravosti konkursní pohledávky je výlučně příslušným konkursní soud i tehdy, jde-li o pohledávku ze služebního, pracovního nebo učňovského poměru (1076).

3. Změna příslušnosti.

184. Příslušnost pracovního soudu je výlučná a nemůže být změněna ani dohodou stran (1121).

4. Zkoumání příslušnosti.

185. I odvolací soud je vázán usnesením okresního soudu, oddělení pro pracovní spory, jímž bylo rozhodnuto, že příslušným k jednání o žalobě je sporné oddělení téhož soudu (2145).

186. Odmítl-li odvolací soud odvolání pro opožděnost, nemohl přihlížeti z úřední moci k tomu, že rozsudek soudu první stolice (krajského soudu) i s předchozím řízením byl zmatečný, ježto byla založena výlučná příslušnost pracovního soudu. K této zmatečnosti nemůže přihlížeti ani nejvyšší soud, rozhoduje o rekursu do odmítacího usnesení odvolacího soudu (2144).

III. Odvolání.

1. Složení soudu.

a) odvolání z rozsudku pracovního soudu

187. O odvolání v pracovním sporu o hodnotu do 300 Kč, které bylo podáno z věcných důvodů, ježto pracovní soud v rozsudku prohlásil odvolání za přípustné, rozhoduje odvolací soud v zasedání neveřejném v tříčlenném senátu složeném ze soudců z povolání (1092).

b) odvolání z rozsudku okresního soudu

188. Okolnost, že první soud nepojal do svého rozsudku doložku podle čl. IV, odst. 2. zák. č. 251/1934, nevařila tomu, aby odvolací soud jednal a rozhodoval v senátě složeném podle § 32 zákona o prac. soudech (2114).

2. Odvolací spis.

189. V pracovním sporu o hodnotu vyšší 300 Kč musí odvolání obsahovati odvolací návrh; jeho nedostatek není pouhou vadou formální, kterou by bylo možno napravit podle § 85 c. ř. s. i po uplynutí neprodlžitelné odvolací lhůty (1126).

3. Všeobecné zásady odvolacího řízení.

190. Zákon o pracovních súdech nezná odpo-

ved protistrany na odvolaciu žiadosť a prípadné pripojenie sa k odvolacej žiadosti (1030, 1127).

4. Řízení neveřejné.

191. Ve sporech pracovních o hodnotu vyšší než 300 Kč nemůže odvolací soud ani za souhlasu stran jednati a rozhodnouti v neveřejném zasedání a jest právně bezvýznamné, že obě strany prohlásily v odvolání a v odvolacím sdělení, že se vzdávají ústního odvolacího jednání (2112).

192. O odvolání v pracovním sporu o hodnotu do 300 Kč, které bylo podáno z věcných důvodů, ježto pracovní soud v rozsudku prohlásil odvolání za přípustné, rozhoduje odvolací soud v zasedání neveřejném v tříčlenném senátu složeném ze soudců z povolání na základě spisů s konečnou platností usnesením (1092).

5. Ústní jednání odvolací.

193. Pro ústní jednání odvolací ve sporech pracovních platí předpisy § 177 a násl. c. ř. s. a, pokud se týče způsobu provádění důkazů, předpis § 276 c. ř. s., podle kterého důkazy zásadně mají býti provedeny přímo soudem, který rozhodne. Výjimky §§ 328, 352 a 375 c. ř. s. nejsou odůvodněny, jestliže svědci bydlí v obvodu neb blízkosti odvolacího soudu a není překážky zabráňující jejich osobnímu dostavení se k soudu (2115).

194. V pracovních sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč může býti žalobní návrh upraven i v odvolacím řízení (2116).

6. Rozhodnutí odvolacího soudu.

195. Rozhodnutí, kterým odvolací soud teprve při ústním jednání odmítl odvolání pro nedostatek návrhu v odvolacím spisu, stane se usnesením (1126).

196. Odvolací soud nemůže ve sporech o hodnotu nepřevyšující 300 Kč nikdy vydati rozsudek, nýbrž musí rozhodnouti vždy jen usnesením, proti němuž jest jakýkoliv další opravný prostředek vyloučen (2110).

197. Rozhodl-li odvolací soud v pracovním sporu o hodnotě 240 Kč rozsudkem místo usnesením, nemůže tím býti založena přípustnost dovolání. Odvolacímu soudu není dovoleno, aby v takovémto sporu prohlásil dovolání za přípustné (2111).

198. Okolnost, že první soud nepojal do svého rozsudku doložku podle čl. IV., odst. 2., zákona č. 251/1934 Sb. z. a n., nevedla tomu, aby odvolací soud jednal a rozhodoval v senátě sestaveném podle § 32 zákona o pracovních soudech, a to způsobem předepsaným v § 33 téhož zákona (2114).

IV. Dovolání.

199. Ustanovení § 506 c. ř. s. platí i pro dovolání v řízení ve sporech pracovních (1032).

200. Nedostatek důvodů a návrhů dovolání není pouze vadou formální a nelze ji napravit podle §§ 84 a 85 c. ř. s. (1032).

201. V sporech pracovních nie je sice přípustné pripojiť sa k dovolacej žiadosti odporcovej podľa § 531 Osp., niet však prekážky, aby takáto pripojovacia žiadosť bola vybavená ako dovolanie, ak bola podaná v dovolacej lehote (1031).

202. Pokud bylo dovolání odmítnuto dovolacím soudem jako nepřípustné, není dovolacímu soudu dovoleno, aby z úřední povinnosti uvažoval o tom, zda i ona část rozsudku odvolacího soudu, kterou pro nepřípustnost dovolání nelze vůbec přezkoumávat, trpí zmatečností čili nic (2117).

203. Pojal-li odvolací soud rozhodnutí, jímž odmítl mezitímní určovací návrh pro nepřípustnost, do rozsudku, kterým zároveň rozhodl věcně o zažalovaném nároku, byl oprávněn stěžovatel přizpůsobiti svůj opravný prostředek proti výroku o odmítnutí formě, v níž bylo vydáno rozhodnutí, a odporovati mu tedy dovoláním; tento opravný prostředek je třeba však vyřídití podle jeho skutečné právní povahy (2118).

V. Stížnost.

204. Proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo odmítnuto odvolání z rozsudku pracovního soudu, jest rekurs přípustný (1126).

VI. Vykonatelnost rozsudku.

205. V spore, ktorý bol prejednaný podľa zák. č. 131/1931 Sb. z. a n., nemožno vyhlásiť potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu v smysle odst. 1. § 509 Osp. za predbežne vykonateľný (2147).

VII. Přechodná ustanovení.

206. Ustanovenie druhej vety § 43 zák. o pracovních súdech, že spory počaté u súdov, príslušných podľa dosavadného práva, budú vybavené podľa predpisov dosiaľ platných, vzťahuje sa aj na spory, ktoré boli počaté po účinnosti zákona o prac. súdech u riadneho súdu v mieste, kde mal byť zriadený pracovný súd (oddelenie pre spory pracovné), ale v dobe podania žaloby nebol ešte v činnosti. Riadny súd, u ktorého bol spor počatý, nemôže spisv sporu k ďalšiemu pokračovaniu postúpiť pracovnému súdu, ktorý svoju činnosť neskoršie započal, ale je povinný spor podľa dosavadných predpisov skončiť (1033).

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Soukromí zaměstnanci

2244.

I. »Kupeckými« službami ve smyslu § 1 zákona č. 154/1934 jest rozuměti služby, které souvisí s nákupem nebo prodejem zboží, nebo náleží k organizaci podniku, jako k vedení účetnictví, pořizování bilancí, inventáře, pokladniční služby a podobné a vyžadují jisté školenosti, dovednosti a zkušenosti odborných a nesejde na tom, jsou-li službami vyššího rázu. Jsou vyloučeny jen takové případy, kde jde o činnost záležející v úkonech podřízených, jako při službách, které záležejí jen ve fyzických úkonech, nevyžadujících praktické

a teoretické školenosti a zkušenosti (na příklad úklid prodejny).

II. Zaměstnanec, který objednává zboží, uskládá je, poskytuje slevy při větších odběrech, při prodeji zboží musí částečně zboží vážit a odměřovati, inkasuje peníze, vede záznamy účetní a evidenční a ručí vlastní kaucí za manko, koná práce kupecké. Rozh. nejv. soudu z 31. října 1936, Rv I 2216/36.

K vývodům dovolání se dodává, že tu jde toliko o to, zda žalobkyně konala kupecké služby. Kupecké služby nemusí býti služby »vyšší« jako při službách »nekupeckých« (§ 1